

„Edinost“

izaja enkrat na dan, razen sedelj in raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 13 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 3 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priloge naročnine se uprava ne odira.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo posebne številke po 6 stotink (3 nč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

Se računajo po vrstah v petlito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglašje plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. navi-hu.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Poglavje o „solzarjih“.

IV.

Druga okolnost, iz katere si naši slovenski rojaki hočejo erpiti pravico, da se nam rogajo kakor »vzdihajočim« solzarjem, jim je ta, da neprestano slikamo položaj v temnih barvah, da ga torej dan na dan predstavljamo svetu kakor skrajno neugodnega, da govorimo rojakom o akutni nevarnosti, grozeči naši narodni ekzistenci.

Je-li pa to res »jokanje«, ako kdo pripoveduje — resnico?! Je-li to res »jokav ton«, ako se trudi, da je v barvah, potrebnih, da bo slika resnična in popolna, da pokaže razmere, kakoršnje so v resnici?! Mar naj v pisavi tega lista vriskamo od veselja, ko vse, kar se godi okolo nas, govori in kriči, da nam je v nevarnosti ono, česar se krčevito oklepa vsako živo bitje, vsaki organizem, da nam je v nevarnosti — življenje, obstanek naše narodne individualnosti?! Ako bi le ne govorili o tej nevarnosti, bilo bi že od naše strani hud greh! Ako bi jo pa hoteli celo prikrivati ali potajevati, ako bi torej slovensko javnost zavajali v krivo menenje o tujkajšnjih razmerah, bi bilo to pa zločin najprej na tržaškem Slovenstvu in potem tudi na celokupnosti naroda!! Ne, to se ne pravi »jokati«, ako imenujem stvar pri pravem imenu! To se ne pravi »solziti« se, ako resnico, ki je temna, opisujem tudi v temnih barvah!!

Ako ne bi dan na dan žigosali razmer, ki faktično obstojé in to v prvi vrsti po krivdi vladnega sistema: ali ne bi temu sistemu sami podeljali privilegij, da nas sme ubijati še na dalje?! Ali ne bi izlasti osrednji vladi naš molk govoril na ves glas: saj nimajo nič proti temu, kar in kakor — je!! Potem bi sami sankcionirali nevredno položnje, v katerem se nahaja naš življenj v teh pokrajinah, bi sami sankcionirali svoje robstvo, bi sami pleli bič in ga potiskali sovražnikom v roke, da bo tudi nadalje še padal po naših hrbtih!!

Ravno te dni smo čitali v nekem ljubljanskem dnevniku o »vedno razburjeni« Edinosti!! Kaj je dotični gospod povedal s tem?! Je-li mar povedal s tem kaj, kar bi nas delalo smešne?! O da, je ljudij, ki so razburjeni tudi radi ničevosti. Taki ljudje so res smešni! Ali mi se ne sramujemo tega, marveč priznavamo izrecno, da res živimo v neprestanem razburjenju! Ali vzroki našemu vznemirjenju so plemeniti, so nam v čast, ker izvirajo iz — slovenskega patriotizma! Kdor živi v takih razmerah, kdor mora gledati dan na dan vnebovpjoče krivice, ki se gode našemu narodu, kdor stoji notri v sredi srdi-

tega boja, ki ga mora neprestano biti ta narod-trpin na več front, kdor more motriti vse to, ne da bi bil razburjen, ta, o-gospoda: nima čnta do svojega roda, temu je srce okamenelo!!

Opisujejo nas tudi, kakor da smo »solzarji«, ki vstrepečemo v strahu pred nasprotniki! Britka beseda nam sili v pero. Ali omejiti se hočemo na kratko, decidirano izjavo, da marsikdo onih, ki se roga našemu »solzarstvu« ako bi bil na mestu naših voditeljev, bi bil že davno ali zbežal z javnega pozorišča, ali pa morda celo ležal v prahu pred istimi nasprotniki našimi! Saj jih vidimo, kako vodijo Nemstvo v svojih računih, kako računajo žnjim, da si — prosimo, zapomnite si to — je jeden cel svet razlike med razmerjem, ki obstoji med Slovenstvom in Italijanstvom na tržaškem ozemlju, in razmerjem, ki obstoji med Slovenstvom in Nemstvom, recimo, na Kranjskem!!

Naši možje tu, ki sicer res in neprestano opozarjajo, opominjajo, svaré in roté in zaklinjajo rojake, naj v strasti medsebojnega boja ne prezirajo nevarnosti, grozečih ekzistenci odlomka naroda na sila važni poziciji: naši možje tudi v najhujših viharjih ne mislijo na to, da bi klonili duhom!

Še nekaj je, iz česar rojaki naši sklepajo na tržaško »vzdihajoče« solzarstvo. V prvo, da se ne počemo pridružiti nobeni pobijajočih se strank. No, to je važno poglavje, prevažno, o katerem ne moremo govoriti tu! V opravičenju svojega stališča smo govorili že mnogo in bomo še. Torej — pojmo dalje. V drugo in v zvezi s tem se vidi našim rojakom naš list nekakov »jokav« anakronizem zato, ker v svoji pisavi noče rabiti v modo došlega — cepeca!

O tem se je težko prepirati, ker to je stvar — ukusa. Nam je in ostane vodilno načelo: Snaviter in modo, fortiter in re.

Javno zborovanje

političnega društva »Edinost« v Škedenju dne 26. januarja 1902.

Pozdrav predsednika.

Predsednik, gospod profesor Mandić, je pozdravil zborovalce nastopnim lepim nagovorom:

Dragi bratje in rojaki, pozdravljam Vas v imenu političnega društva »Edinost« najpristneje.

Od zadnjih državnoborskih volitev sem nas ni bilo več tu. Bilo je raznih drugih in važnih opravil. Danes pa smo prišli zopet

der se je videlo do one šumice. Dobranic je obstal. Zakrit od bezgovega grma je gledal, kaj se godi tu. Pred šumico se je razprostirala lepa čistina, a sredi nje je stala velika vejnata lipa, na kateri je bila pribita deska v podobi sreca. Kakih petdeset korakov od lipe je stala Klara. Bila je odeta s sivo haljo z zelenimi robovi. Preko rame jej je visela lovska torba, na glavi jej je čepel zelen lovski klobučič, a v travi poleg nje je ležal krasen belkast pes-hrt. Klara je neprestano polnila puško, merila in streljala v belo desko. Vse je delala hitro, živo in zdelo se je skoro, da se jezi. Dobranic se je zamislil za hip, kakor da v njegovi glavi dve nasprotni si misli bijeta boj. Slednjič kakor da se je odločil. Ni krenil ravnim potem proti devojki, ampak po stranpoti skozi grmovje, da jej pride za ledja. Že se je bil približal na deset korakov. Deklica je hotela ravno nameriti, ali v tem je pse napelo ušesi, dvignilo glavo ter skočilo na noge. Klara je odmaknila puško ter obrnila glavo. Pred njo je

med vas. No, tudi danes nas ni privelo semkaj kako vprašanje ali kakov vzrok posebne širše politične važnosti. Vendar je dovolj važnih vzrokov, da smo sklicali ta shod v Škedenju.

V prvo je potrebno, da smo v vedni dotiki z ljudstvom. Političnemu društvu je v dolžnost, da vsakokrat, čim je nastala taka potreba, posreduje med ljudstvom in njega zastopniki, poslanci. Politično društvo mora biti nekakov sensal, mešetar, seveda v dobrem, plemenitem pomenu te besede. Poslanec sam ne more priti tako v osebno dotiko z množino posamičnih volikov, kakor je to možno na takih javnih zborovanjih kakor je današnje. Zato išče politično društvo s takimi shodi prilike, da poizveduje o željah vaših, da jih more potem prijavljati zastopnikom in vplivati na iste, da izvrše, kar želite vi. — Pa ne samo med poslanci in ljudstvom, ampak političnemu društvu je nadaljna naloga, da posreduje v vašo korist tudi na raznih oblastih.

No, poleg tega, da pol. društvo nastopa na svojih shodih kakor posredovalec med ljudstvom in zastopniki, imate pa na teh shodih še to ugodnost, da prihajajo na te shode poročati tudi vaši zastopniki sami!

To je velika ugodnost, katero morate primerno ceniti še posebno zato, ker se v njej kaže velika razlika: ali imate zastopnika svoje krvi, ali pa tujinca. Kadar-koli in kjer-koli so imeli še okoličani zastopnika tujerodeca, nikdar ni prihajal med nje, da bi jim poročal o tem, kar je storil in ukrenil za nje. Vidijo ga le o volitvah, potem pa se nehuje vsaka zveza med njimi in njim. Naši pa, ker mislijo in čutijo z vami, gledajo, da so v čim ožji dotiki z vami!

Ravno Vašemu I. okraju je nesreča naklonila zastopnika tujinca! Vi nimate svojega zastopnika — poslanca svoje krvi. Vendar smatramo mi za svojo dolžnost, skrbeti za to, da slovenski zastopniki okolice tudi Vam pokladajo račune o svojem delovanju ter vsprejemajo od Vas vaše želje in zahteve. — (Viharno odobravanje in živio-klic!) Gospod svetovalec in poslanec dr. Rybář (Zborovalci so o teh besedah demonstrativno pozdravljali dra. Rybářa in so mu prirredili prisrčno ovacijjo) ni bil sicer izvoljen v Vašem okraju, vendar je danes z veseljem in rad prihitel, da Vam spregovori o predmetu, katerega smo postavili na dnevni red, o predmetu, ki sicer ni — kakor sem že omenil — posebne politične važnosti za širši svet, ki pa je za vas, člene te tržaške občine, velike važnosti, ker je v tesni zvezi z Vašim položajem, toliko gospodarskim, kolikor narodnim, političnim in kulturelnim.

Dr. Rybář ni bil izvoljen v tem okraju, vendar je prihitel, ker se naši okoličanski

stal Dobranic. Na prvi pogled se je dekle streslo, v lice jej je švignil neki zagonetni plamen, nekoliko od radosti, nekoliko od jeze..

»Dobro jutro, gospica Klara!« se je poklonil Laeko.

»Dobro jutro, gospod podžupan!« je odzdravila nekoliko v zadregi.

»Oprostite, da sem udrl tako iznenada, in da Vas motim v tej velezanimivi zabavi.«

»Ni najmanje, gospod podžupan!«

»Prvikrat sem prišel v ta kraj na zabavo svoje tetke. O tej priliki sem se seznanil z mnogo jako ljubeznjive gospode, osobito z Vašim gospodom očetom. Ne vem, ali mi bo skoro zopet prilike, da se zglašim tu in zato mi nalaga dolžnost, da se poklonim vsej gospodi sosedom svoje tete, posebno pa gospodu Klemenicu. Moram priznati iskreno, da me semkaj vleče neki posebni interes — — — to je — — — uzorno gospodarstvo gospoda Klemenica, katero toliko hvali ves

zastopniki sploh ne smatrajo le za zastopnike tistega okraja, ki jih je izvolil, ampak za zastopnike vse naše slovenske okolice. (Viharno odobravanje.) Gospod dr. Rybář Vam bo govoril danes o občinski upravi, da boste kaj čuli, kako se gospodarji z Vašimi žulji, kako občinski zastop skrbi za Vašo blaginjo. Vabim torej gospoda zastopnika, naj prične se svojim poročilom. (Vseobče odobravanje.) (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 28. jan. 1902.

Glasovi o zdravijci grofa Gočssa.

»Politik« piše: »Čudna, vsenemško navdahnena zdravijca namestnika grofa Gočssa princu Adalbertu pruskemu na čast, zdi se, kakor da je Italijanom — ki so v svojem slepem sovražtvu proti slovanskim sostanovnikom postali pravi zavezniki zastopnikom nasilne germanizacije — vendar nekoliko odprla oči. »Piccolo« se zdi, da je namestnik postregel z nekoliko vsenemške glasbe bodočnosti, ki pa irredentovskemu glasilu prav čisto nič ne ugaja. »Nemška pridnost in nemška podjetnost« — pa v resnici nista nič drugega nego pendant k »italijanskemu Trstu«. Ti dobri Italijani, ki so menili, da se jih smatra kompanjonom na razarovalnem delu, vidijo sedaj, da se sicer vsprejema njihovo sodelovanje v boju proti drugim nenemškim narodom, da pa Nemci ne mislijo na to, da bi pred njihovo (Italijanov) narodnostjo odnehali od germanizacije. Italijani naj le čitajo, kako so nemški listi v najnovem času pisali vzradoščena poročila o napredujoči germanizaciji južnega Tirola.«

Tu prinaša »Politik« en odstavek članka iz »Edinosti« o govoru namestnikovem ter vsklika v zaključek: »Zares, kmalu ne bomo nahajali nič več čudnega na posebni ljubezni gospoda pl. Körberja za Vsenemce!«

Tako piše praški list v političnem pregledu v številki od petka. V številki od nedelje pa prinaša uvoden članek, v katerem opisuje, kako so Nemci v svojih predsedkih proti Slovanom zavezniki uradniške hierarhije in kako prepuščajo istej vso moč v državi, s čemer rušijo politično moč in neodvisnost tudi svoje lastne narodnosti. Od todi prihaja da je ves režim v znamenju okamenelih doktrin, brezčutne policijske dobe. Govor grofa Gočssa — tako izvaja »Politik« — kaže vsenemško navdahnjenje. Praški list pravi, da je to klasičen izgled in piše dalje: »To morda ugaja Nemcem. Imajo pa li od tega kaj pozitivnega, je-li to kakov dobiček za njihov politički ugled, kaka korist za

svet. Služabnik mi je rekel, da je gospod odšel od hiše, ali da se povrne okolo poludneva. Zato sem se moral zateči k Vam, milostiva gospica, prosé Vas ponižno, da mi dovolite, da se nekoliko pomudim, dokler se Vaš gospod oče povrne.«

»Prav rada, gospod podžupan! Dobro nam došli!«, je odgovorila deklica s prisiljeno uljudnostjo. »Ponudila bi Vam prostor — — —.«

»Ako bi imeli tu stolico«, se je zasmeljal Laeko. »Prosim, prosim! Predobrotljivi ste!«

»Izvolite! Pojmo v hišo!«

»Nikakor gospica. Mialite le, kakor da me ni tu. Le nadaljujte junaško zabavo!«

»Ne, to ne more biti.«

»Ali jaz ostanem tu samo pod tem pogojem.«

Deklica je zmignila z rameni, kakot da jej je čudna misel šinila v glavo, namerila puško, sprožila in zrno je prebilo leseno srce notri skozi sredo... (Pride še.)

PODLISTEK.

Vladimir.

Hrvatski pisal Avgust Šenoa, prevel M. C-t-č.

II.

»V šumici je, pa strelja v tarčo«, je dodal sluga.

»Strelja v tarčo?!« se je začudil Dobranic, skočivši s konja, katerega je izročil slugi. »Na, konja«, je rekel, »odvedi ga v hlev, daj mu krme, a ko se milostijivi gospod povrne, pridi po-me.«

Za tem je podžupan hitrimi koraki krenil proti vrtu. Prostrani, inostranim drevjem in cvetjem zasajeni park se je širil za hišo po ravnic in se je dalje vpenjal proti bregu, obraččenemu z gosto jelovino. Od časa do časa je bilo čuti strel iz puške, a Dobranic je krenil proti tisti strani, od katere je prihajalo streljanje. Čim bolj se je bližal svojemu cilju, tem počasneje, previdneje je korakal. Slednjič je prišel do križ-poti, od ko-

njihovo narodnost, če je v kakem prašnem arhivu po kak nemški fascikel več ali manj?!

Prški list govori seveda gluhim ušesam. Ali to ne briga dalje nas. Mi smo hoteli le zabeležiti, da tudi praški list potrja, kar smo trdili mi, da namreč tudi napitnica grofa Goessa ni drugzega, nego pojav »germanizatoričnega sistema«.

O položaju. Zožen avstrijski parlament, to je, proračunski odsek, je začel danes z najkočljivejšo razpravo — najkočljivejšo pa zato, ker živimo v Avstriji z nje mnogimi narodi, silnimi boji med istimi, izlasti pa s srditim bojem med dvema velikima načeloma, med načelom hegemonije jedne narodnosti in načelom narodne in politične jednakopravnosti, v Avstriji, kjer je tudi šola postala jednim glavnih predmetov narodnega in političnega boja. Proračunski odsek je namreč prišel z razpravo o proračunu naučnega ministerstva, o denarjih, ki naj se izdajajo za šolstvo. Prvi podpredsednik dr. Začek je rekel te dni Njegovemu Veličanstvu, da točke tega proračuna so najkočljivejši! In res: ravno ob teh se najraje vnamajo najhujši boji. Narodi se pač zavedajo, kolikega pomena je šola za ves razvoj kakega naroda. Cesar je menil, da se že premagajo tudi te kočljive točke. Nekako nejasno, orakelski, daje tudi »Neue Freie Presse« izraza temu menenju. Razprave, ki so jih imele stranke te dni, da kažejo, da stranke z dobrimi dispozicijami stopajo v gori omenjeno razpravo. Nameruje da »se« tudi o proračunu ministerstva za nauk in bogočastje razpravljati mirno in stvarno, in se tako izogniti težavam, ki jih povzročata slovenski gimnazij v Celju in češka univerza na Moravskem!! Ali ni to orakelski?! Zakaj ne pove nemški list naravnost, ali bodo nemške stranke ali ne bodo delale težav o teh dveh postavkah?! »Man hoff« to, »Man hoff« ono, s tem ni nič povedano. Kajti to jedno se nam vidi izključeno, da bi slovanske stranke privolile — pa naj ima priti tudi do najhujše krize — da se ti dve postavki brišeta. S tem ne bi Čehi in mi zgubili le po en kulturen zavod, ampak bi tudi dobili moralno pljusko, da bi se morali poskriti od srama. Če Nemci res hočejo, da se rešijo tudi te kočljive točke proračuna, naj izjavijo naravnost, da ne bodo stavili zahtev, ki bi pomenjale ponižanje za nas. Noben narod, ako ima kaj samospoštovanja, se ne pušča poniževati. In vsaj tega se menda vendar smemo nadejati, da bodo slovanske stranke po svojih zastopnikih v proračunskem odseku znale braniti svoje respektivne barode vsaj pred — poniževanji.

Državni zbor se torej snide dne 4. februarja. Dnevni red prve seje je določen tako-le: predloga o kontingentu novincev, predloga o bosanskih železnicah in zakonski načrt glede naslova inženjerjev.

Komuniké mladočeške stranke. Eksekutivni odbor mladočeške stranke je imel dne 26. t. m. sejo, o kateri je bil izdan sledeči komuniké: Izvrševalni odbor svobodomiselnih narodnih strank je imel včeraj (komuniké je bil izdan včeraj, dne 27. t. m.) pod predsedništvom posl. dr. Skardec jako mnogoštevilno obiskano sejo, ki je trajala pet ur. Načelnik mladočeškega kluba, poslanec Pačič, je poročal o političnem položaju, na kar se je vnela daljša debata, katere se je udeležilo mnogo govornikov. Po debati so se storili sledeči sklepi: Na predlog posl. Čelakovskega se je konstatiralo, da med strankinim vodstvom in med vodstvom državnozbornskega kluba ne obstaja nikake difference: dalje, da glede jezikovnega vprašanja stoji klub na istem stališču, kakoršnjega je zavzel državnozbornski klub v svoji seji dne 3. januarja 1900. Potem se je pomnožil jezikovni oddelek državnozbornskega kluba. Isti predloži elaborat jezikovnega vprašanja z natančnim formuliranjem mladočeškega stališča.

Zbliževanje Avstrije in Rusije. Glede vesti oficijelnega »Fremdenblatta«, da je potovanje nadvojvode Frana Ferdinanda v Petrograd le privatnega značaja, meni londonski »Times«, da imajo v državah, kakor je Avstro-ogerska, potovanja visokih oseb drugačen pomen, nego ga imajo jednaka potovanja v strogo in tudi po duhu konstitucionalnih državah, kakor je n. pr. Anglija. List priznava, da je potovanje nadvojvode Frana Ferdinanda v Petrograd jasen dokaz, da so razmere med obema dinastijama postale mnogo pristranejšje.

Tržaške vesti.

Najvišje odlikovanje. Nj. e. kr. Veličanstvo cesar je z odlokom od dne 14. t. m. davčnemu višjemu nadzorniku, gosp. Franu Zarliju, podelil značaj in naslov finazičnega svetnika, oprostivši ga od pristojbin. Čestitamo!

Poroka. Gospod sodni pristav Makso Černe se je poročil z gospico Mimi Tomasič v Opatiji. Naše iskrene čestitke novoporočencema.

Odprt grob. Na Opčinah je umrl danes predpoludne gospod Edvard Danau, brat gospe soproge posestnika in dež. poslanca, gospoda Ivana Goriupa. Ugledni rodbini naše iskreno sožalje.

V spomin. Tereza Krašna, doma iz Ajdovščine, vratarica v hiši ulica Molin picolo, kjer ima svoj sedež »Delavsko podp. društvo«, je včeraj preminola po kratki, mučni bolezni. Pokojnica je opravljala 18 let službo vratarice istotam in je bila vrla Slovanka. Ker je svojo hčer lepo naučila materinega jezika in ker je šla toliko let na roko raznim slovenskim strankam, je zaslužila, da jej postavimo tu mal spominek. Počivaj v miru! Pogreb bo jutri dne 29. t. m. iz mestne bolnišnice.

Uredništvo »Edinosti« gospodu Govekarju. V svojem »poslanem«, s katerim se pečamo na drugem mestu, smatral je g. Govekar za potrebno, da napada tudi uredništvo »Edinosti«, in sicer s temi-le stavki:

»Tržaška »Edinost« mi nekako očita tudi umazanost. Toda, če je vsak delavec vreden svojega plačila, in če na svetu niti smrt ni več zastoj, mislim, da sme tudi slovenski pisatelj brez imetka zahtevati vsaj malo obzirnosti. Specijelno zame, ki imam na svojem ponižnem domu že dosti čedno privatno »podružnico«, so že minili časi, ko sem mogel leta in leta zalagati »Edinost« s feljtoni in članki in razpravami, ne da bi bil dobil za to — počenega groša! Preverjen sem, da bodo postopali vsi moji tovariši v enakih razmerah tako kakor jaz, saj od samih — idealov in kritik se v sedanjih realnih časih, žal ne da živeti več!«

Na to nam je odgovoriti: V notici »Gospoda Govekarja požrtvovalnost za družbosv. Cirila in Metodija« nismo mi očitali nikjer g. Govekarju umazanosti, pač pa smo podvrgli opravičeni kritiki njegovo nekorektno in nepožrtvovalno postopanje, kar pa še ni očitanje umazanosti, kajti vsakdo ima pravico biti nepožrtvovalen, kar pa še ne znači, da je umazan.

Ponavljamo torej tudi na tem mestu, da v principu nismo odrekli ter ne odreka mojemu gospodu Govekarju pravice do odškodnine za uprizoritev »Rokovnjačev« ter da smo grajalile načini.

Kar se pa tiče predbacivanja, da je g. Govekar leta in leta zalagal »Edinost« s feljtoni, članki in razpravami, ne da bi bil zato prejel počenega groša, moramo povedati g. Govekarju, ker nas že izzivlje, da ga nismo nikdar prosili za sodelovanje, ampak da je to storil vsakokrat le iz lastnega nagiba ter nam tudi ponujal svoje dotične prispevke.

In še sedaj imamo shranjenih nekoliko spisov poslanih nam od gosp. Govekarja, katerih pa nismo mogli priobčiti.

Da ne bo nikakega dvoma o značaju in motivih vsakokrat dobrovoljno doposlanih nam prispevkov, prosimo g. Govekarja, naj nam dovolj, da jih navedemo v svojem listu s kratko vsebino. Občinstvo bo potem sodilo, ali naj smo mi hvaležni g. Govekarju, da je zalagal »Edinost« z dotičnimi prispevki, ali pa on nam, da smo jih vsprejemali — njemu na ljubo. Sapienti sat, ali po domače: upamo, da se umemo!

Kazino državnih uradnikov v Trstu je imel dne 25. t. m. domačo zabavo, na kateri se je igralo, sviralo in pelo. Gospod v. K. poroča zopet v današnjem »Tr. Tgbt.« in zopet samo o nemških in laških igrah in petju. Pa ne da bi bil g. v. K. zopet pozabil sporočiti o onih slovenskih pesmih, katerih na zabavi — niso peli?! Ako je izvestnim slovenskim uradnikom prav, da se jih tudi v tem društvu prezira in zapostavlja je to sicer njihova stvar ali žalostno je vendar. Ako jim ni prav, pa naj store svojo dolžnost, ki jim jo nalagata narodni in osebni ponos.

Križevni pot za doseg domovinske pravice! Obljuba dela dolg! Zato moram nadaljevati z opisovanjem tega res križevega

pota, da vsaj svet izve, kako se moramo tu še le boriti tudi za take stvari, ki nam jih zagotavlja zakon!

Kakor rečeno že v včerajšnjem listu, sem bil šel včeraj predpoludne zopet na e. kr. redarstveni urad in sem se oglasil pri gosp. svetniku Atzu. Ta mi je rekel, da so našli eno mojih ulog, a da ta ni ona, katero iščem. (Ko sem bil vložil na namestništvu priziv, sem vložil ob enem na redarstvu prošnjo za potrdilo 10letnega bivanja). Poslal me je k g. koncipistu Kurzeman-u (in ne Patzu, kakor je bilo omenjeno včeraj po pomoti). (Ta gospod mi je rekel, da nekako vodim ces. kr. oblastnijo za nos, ker bi drugače ne bil vložil kar dve vlogi — eno na namestništvu, drugo na redarstvu. Rekel je, naj čakam, kakor čakajo drugi, dokler pride moj priziv na vrsto. Potem da me že pokličejo. Dostavil je še, da on ne bo delal dan in noč in da stori, kolikor mu je mogoče.

G. koncipistu sem povedal, dajaz nikakor ne zahtevam, naj on dela dan in noč, zahtevam pa, naj se uradništvo pomnoži, da ne bo trebalo čakati po 5 in več mesecev na rešitev ene prošnje!

Ko sem videl, da tu ne opravim nič, sem se vrnil k gosp. svetniku Atzu, kateremu sem izjavil, da napravim posebno vlogo na e. k. namestništvo z zahtevo, da mi sporoče, kaj in kako da je z mojim prizivom. Gospod svetnik je storil vse mogoče, da mi v treže, toda o svojem utoku le nisem izvedel ničesar. Ker je prišel za mano k gospodu svetniku tudi g. Kurzeman, sem povedal, da mi je isti hotel dati lekcije — katere pa odklanjam iz razloga, ker, ko sem vložil priziv in prošnjo za potrdilo 10letnega bivanja, ni bilo še izključeno, da mi namestništvo (iz enega ali drugega vzroka) vrne moj priziv in bi moral v tem slučaju čakati nadaljnih 5—6 mesecev, predno bi mogel vdobiti redarstveno potrdilo.

Vidél, da se tu ne da opravi ničesar, sem šel zopet na e. kr. namestništvo ter prosil, naj mi oni dajo natančne podatke o mojem prizivu, kar sta mi tudi storila dva gg. uradnika z vso uljudnostjo.

Vrnivši se na e. kr. redarstveni urad sem šel v registraturo in tam prosil gospoda L., naj še enkrat pregleda, je-li kje uknjižen moj priziv. Po dolgem iskanju mi je dotični gospod dal številko, ki pa ni bila ona od sobote in s to sem šel zopet k gosp. svetniku Atzu. Ta je takoj pogledal v neko drugo sobo in — mi je pokazal toliko iskani priziv!

Sedaj, tako se nadejam, je stvar v redu. Predno pa zaključim opis tega križevega pota svojega, naj mi bo dovoljeno, da dodam stvari še nekoliko komentarja.

Prvotno prošnjo sem bil vložil dne 18. februarja 1901! Ista mi je bila zavržena po preteku 5 mesecev in 25 dni! Vložil sem priziv in čakam že blizo 6 (reči šest) mesecev na rešitev istega! Sedaj mi je obolel otrok za nalezljivo boleznijo. Moral sem ga dati v mestno bolnišnico — a stroške bo morala plačati (ker jaz ne morem) moja prejšnja občina! Iz občine sem že 25 let. V vsem tem času jej nisem povzročil ni novičiča škode ali stroškov. In boli me, da se je to zgodilo sedaj, ko bi moral biti že — ako bi se v Trstu vršili zakoni z dolžno urnostjo — člen te tržaške občine. Zato sem sedaj nervozno iskal, kje da je moj priziv! To sem povedal gospodu Kurzemanu, da ne bo mislil, kakor da jaz težim le za tem, kako bi nadlegoval e. k. uradništvo!

Ako so gg. uradniki nervozni, se ne čudimo temu, marveč priznajemo, da so preobloženi z delom — ali to jih vendar še ne opravičuje, da tako odurno postopajo proti strankam, ki imajo istotako cel koš vzrokov biti nervozne zbok takega polževega reševanja prošelj in prizivov v toli važni stvari.

Imel bi povedati še marsikaj, toda za danes bodi dovolj.

»Slovenski — agitatorji!« Včeraj je rekel posvetil gosp. Kurzeman-u, ker je bil ta poslednji izjavil, da so Slovenci oni, ki delajo e. kr. oblastvom največ preglavice. Ker čujemo tudi od drugih strani, da si ta gospod sploh rad dovoljuje — v občevanju s slovenskimi strankami namreč — opazke, ki ne odgovarjajo posebno ni tisti taktosti, ni tisti nepristranosti, ki je vsakega državnemu uradniku v dolžnost, moramo že povedati gospodu svetniku Budinu svoje menjenje, da bi dobro pogodil, ako gori omenjenemu funkcionarju odkaže službo, ki bo bolj odgovarjala njegovi kvalifikaciji in v kateri ne bo imel posla se slovenskimi —

agitatorji! Ako on ne zna slovenskega jezika in meni, da je vsakdo, ki je vložil slovensko prošnjo, že slovenski agitator, se mož jako moti! Sploh ne moremo umeti, kako se more e. k. redarstveni uradnik tako daleč spozabiti, da zmirlja ljudstvo z — agitatorji! Zato protestujemo proti takemu postopanju najodločneje in zahtevamo, da rečenega gospoda premesté na tako mesto, kjer mu ne bo reševati prošelj in prizivov — katerih ne umeje!!

Glede predbacivanja radi nepravilnih slovenskih prošelj povemo istemu gospodu in njega višim, da imamo v rokah na stotine laških in nemških prošelj, ki so bile istotako zavržene, ker so bile nepravilno napravljene!

Povemo pa tudi, da smo se mi informirali na vladi, na redarstvu in na magistratu radi sestavljanja prošelj za doseg domovinske pravice, a nam niso nikjer znali dati prav določenih informacij! — Nekje so nam celo rekli, da so oni sami pisali po informacije v — Prago! Če bo potrebno, povemo tudi, kje so rekli tako!

Ces. kr. davčni urad in slovenski eksekutorji. Pišejo nam: Zadnjič ste prinesli neko notico iz sv. M. M. spodnje, kjer se je trdilo, da tržaški davčni urad nima na razpolago ljudij, ki bi poznali slovenski jezik. To ne odgovarja popolnoma resnici. Na omenjenem uradu posluje pet mož, ki so popolnoma zmožni slovenskega jezika, toda to število je premalenkostno in ni v nikakem razmerju se številom slovenskega prebivalstva.

Oni, ki razpolaga z eksekutorji, je bivši eksekutor — sedaj kancelist, najčistejše vode neprijatelj Slovincem, ki tudi skrbi, da se število eksekutorjev, zmožnih slovenskega jezika, ne pomnoži, kar bi se prav lahko zgodilo, ker ni res, da pomanjkuje takih sposobnih ljudi oziroma reflektantov.

Mi imamo na stotine mož, ki govore in pišejo oba deželna jezika in vrhu tega znajo tudi nemški, ki bi radi sprejeli službo eksekutorja — ako bi jih le hoteli vsprejeti.

Ako se hoče vdobiti v to sposobnih moči, ne treba drugzega, nego, da se vsprejemanje poveri nevtralnemu človeku, ki bo gledal le na usposobljenje in na nič drugzega, ter da se neha šikaniranje onih, ki so res sposobni za to službo!

Glede plače, ki jo vsprejemajo eksekutorji, bi se dalo tudi povedati marsikaj, ker, čim se zahteva zmožnih in poštenih ljudi, jih treba tudi pošteno — plačati!

Te informacije smo vdobili od laških eksekutorjev in jih objavljamo z jedinitim tem namenom, da bi se odpravili nedostatki.

Fran K.

Russkij kružok. Ustarovni občni zbor ruskega kružka, ki se je vršil sinoči v »Slovenski čitalnici«, izpal je nad vsako pričakovanje! Udeležba je bila zelo številna in se je v društvo vpisalo preko 60 udov, med temi tudi več dam. Po prečitaniu pravil prešlo se je k volitvi odbora in so bili izvoljeni: predsednikom g. dr. Edvard Slavik, v odbor pa g. Ema Bartel in g. Milka Mankoč ter gg. dr. Josip Wilfan, Fran Brnčić, Anton Mandič in Dragotin Godina. Določitev udnine je občni zbor prepustil novoizvoljenemu odboru. Sklenilo se je soglasno, da b) pouk ob ponedeljkih zvečer, za druge dneve se ni moglo priti do soglasja in se je določitev še drugih učnih dnevov prepustila odboru. Sklenilo se je še, da se uvede tudi tečaj za poučevanje slovensčine in slovenskega slovstva; prepustilo pa se je odboru, da ukrene v tem vse potrebno. Odboru so se stavili različni nasveti, med temi, naj se pouk rusčine vrši na podlagi ruskega učnega jezika, kakor tudi pouk slovensčine na podlagi slovenskega učnega jezika; potem, da naj se s prepovedantnim poukom slovenskih pravil učencem ne jemlje veselja do učenja in naj odbor ukrene vse potrebno, da se v najkrajšem času prične s poukom rusčine.

Velika udeležba in zanimanje udeležencev na ustanovnem občnem zboru ruskega kružka sta nam v poročtvu, da se bo to prekoristno društvo lepo razvijalo ter da postane jeden najvažnejših faktorjev v našem socialnem in kulturnem življenju. Sploh smo na tem zborovanju dobili utis, da je prepričanje o potrebi znanja ruskega jezika prešlo že v meso in kri našega ljudstva. Uverjeni smo, da bo rusčina z elementarno silo prodirala v naš narod, posebno med razumnštvo, katerega sedaj že bon ton, oziroma moda sili, da se mora čim prej priučiti bodočemu slo-

vanskemu kulturnemu, oziroma posredovalnemu jeziku. Kjer pa ima že moda svojo odločujočo besedo, tam je nepotrebna vsaka reklama. Kdor ne bo znal ruski, temu se bo govorilo, da je starokopitnež, in to je za marsikoga najhujša obsodba. Z gotovostjo pričakujemo torej, da bo število udov novega društva rapidno rastlo in da kmalu doseže nepričakovano višino. Kdor se hoče vpisati v društvo, zgleda naj se pri predsedniku, g. odvetniku dr. Edvardu Slaviku, ulica Molin piccolo št. 3, II. nad., ali pa pri zgoraj imenovanih členih odbora. Pričetek ponka, visokost udnine in vse potrebno naznani se pravočasno v tem listu.

Drobne vesti. Mož, ki pretepa svojo ljubico. Včeraj zjutraj je aretirani neki redar 25-letnega mesarja Dominika D., ker je v ulici Barriera vecchia neusmiljeno pretepal svojo ljubico. Ko mu je redar napovedal aretiranje, se je D. upiral redarju in ga je začel žaliti. Naposled je prvemu redarju prišel na pomoč še drugi, ki sta upornega ukrotila in ga odvedla v ulico Tigor.

Ne segaj v tuje žepe! Včeraj popoldne je bil aretirani blizu Lloydove palače 18-letni Cezar C., ker so ga zalotili ravno, ko je segel v neki ne lastni žep ter izvlekel iz istega več kronice. C. je v hipu izročil ukradeni denar nekemu drugemu poštenjaku, ki pa se je — vidé, da so C. aretirali — spustil v divji beg.

Nesreča v kamenolomu. Sinoči okolo 6. ure je 22-letni kamenosek Anton Umek iz sv. Ivana in delujoči v nekem kamenolomu padel 8 metrov globoko in se močno poškodoval. Prvo pomoč je dobil na zdravniški postaji, pozneje so ga odvedli v bolnišnico.

Nesreča na parniku. Včeraj zjutraj se je poškodoval na Lloydovem parniku 16-letni Štefa Zitkovič, padel je namreč iz zgornjih v spodnje prostore parnika. Prvo pomoč je dobil v arzenalu Lloydja, potem so ga prepeljali v bolnišnico.

48 ur zaprt v vagonu. Čuden slučaj se je pripetil minoli teden v svobodni luki. Minolo soboto so delavci, ki so nastavljeni v magacinih v svobodni luki, opazili nekega mladeniča, ki je bil stopil iz nekega vagona. Mladenič je bil bled in ves premrzjen ter se je nekako čudno oziral, kje da je. Na odgovor na vprašanje, ki so mu je zastavili delavci, so morali čakati več minut. No, naposled je mladenič izpregovoril v nemškem jeziku ter povedal, kar se je zgodilo. Mož se je namreč v četrtek popoldne sprehajal po pomolu sv. Tereza, kar je opazil več vagonov, katerih eden je bil odprt. Mladenič je vstopil v istega in zaspal v njem. Ko se je vzbudil, se je videl — v svoj velik strah — v temi in — zaprtega. Klical je in klical ali zastoj. Moral je biti v vagonu nič manj nego 48 ur! Brez hrane in trpel je revež velik mraz. No, naposled, po 48 urah, so vagoni pripeljali od sv. Andreja v svobodno luko, tu so jih odprli in našli mladeniča bolj mrtvega nego živega. Istega je redar odvedel na inspektorat, kjer je siromak izpovedal, da je iz Steyerja (Gornja Avstrija) in da se imenuje za Alojzija K.

Dražbe promičnin. V sredo, dne 29. januarja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: v Rojani pol. št. 140, hišna oprava; v ulici Ponziana št. 5, hišna oprava; v Rocolu št. 63, voz; ob 11. uri: na Greti št. 345, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.4 ob 2. uri popoldne 8. C. — Tiakomer ob 7. uri zjutraj 759.3 — Danes plima ob — predp. in ob — pop. osek ob — predp. in ob — popoldne.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metoda v Trstu. O priliki, ko so se pele nove pesmice dne 6. januarja pri sv. Ivanu, nabralo se je med tamošnjimi rodoljubi 9 K, rodoljub don Frančišek dodal 1 K, gospica Ana Gerk nabrala na osmici pri sestri v Šklednu 2 K in 70 st., g. Štefan Gerk dodal 66 st., g. Noj daroval dobiček na kegljišču 1 K in 12 st., g. Ščuka Anton iz Barkovelj št. 227., od postranskih dohodkov 5 K, g. Grizon Nazarij v Dekanih nabral o priliki, ko je nekdo iz Kopa kupil žigice Ciril-Metodove družbe 2 K in 32 stotink. — Srčna hvala. Blagajništvo.

Pogrebno društvo za Rocol in Kadin bo imelo svoj občni zbor v nedeljo, dne 2. februarja t. l. ob 4. uri popoldne

v Rocolu, v krčmi pri Prašlju (poleg slovenskega otroškega vrta). Na obilno udeležbo vabi Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Visoka starost.** Dne 26. t. m. je umrl v Mergu (občina Čres) najstarejši mož vsega otoka Čresa v visoki starosti 104 let. Bil je jako siromašen in je živel skrajno zmerno. Bil je do zadnjega čil in zdrav ter pri povsem čistem razumu.

Gospodarstvo.

× **Vinarski in vrtnarski list** prinaša v prvi letošnji, pred tednom izišli številki poučljivo vsebino. Lansko leto si je ta list pridobil v našem kmetkemu ljudstvu mnogo prijateljev, kajti pisan je razmeram in času primerno. Cena listu je za bolj premožne 1 K 50 st., za bolj siromašne pa samo 1 K na leto. List bi morali imeti v vsaki kmetški hiši! Če pomislimo, da se narodno najprej okrepiamo, ako zboljšamo svoj gospodarski položaj, potem je pač dolžnost vsakemu rodoljubu, da širi ta list, ki uči naše ljudstvo, kako dojde kmalu do srečnejših časov. Narodnina naj se pošilja na naslov: **Kmetijska družba v Trstu, via Geppa št. 14.**

Gospodu Govékarju v odgovor.

Na našo notico: »Gospoda Govékarja požrtvovalnost za družbo sv. Cirila in Metoda« v številki od 21. t. m. odgovoril je gosp. Govékar v »Slov. Narodu« od dne 23. t. m. z dolgim »poslanim«, na katero hočemo odgovarjati stvarno, da čitatelji spoznajo, je-li bilo postopanje g. Govékarja »logično in opravičeno«, kakor trditi gospi predsednica in blagajničarica tržaške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v svoji zahvali, priobčeni v številki »Slov. Naroda« od 25. januarja t. l., s katero zahvalo se hočemo tudi pečati na zaključku.

Najprej nam je konstruirati dejansko stanje.

Ne bomo se pripravili o tem, je-li gosp. Govékar ponudil tržaškim damam uprizoritev drame »Rokovnjači«, ali so tržaške dame prosile g. Govékarja, da jim isto dovoli, ker je to brez vsakega pomena. Dejstvo pa stoji, da je gosp. Govékar dovolil tržaškim damam uprizoritev »Rokovnjačev« brez vsakih pogojev, ne zahtevaje nikakih tantijem in tudi ne določivši visokosti tantijem. Vsled tega so morale tržaške dame misliti, da gospod Govékar ne bo zahteval tantijem, vsaj toliko časa ne, dokler se bo igra uprizorjela na korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Opravičeno je bilo to njih menenje tembolj, ker g. Govékar ni zahteval in sploh ni omenjal tantijem niti ko se je uprizorila igra drugikrat in ko so ga uljudno povabile, da počasti drugo predstavo se svojo priatnostjo, na katero povabilo je g. Govékar jednostavno odgovoril, da ne more priti, da pa prosí, da se proda kolikor mogoče izvodov »Rokovnjačev«. Tej želji se je ugodilo po možnosti s tem, da se je prodalo okolo 40 izvodov omenjene igre.

Kasneje so se igrali »Rokovnjači« še v tretje 1. novembra m. l. in 1. januarja t. l. v četrto, ne da bi se bil g. Govékar kdaj oglasil, da zahteva sploh tantijeme.

Tržaške dame in z njimi diletaanti, kakor tudi »Slovansko pevsko društvo« žrtvovali so se tudi o teh dveh predstavah z rodoljubnim navdušenjem; da pomorejo družbi sv. Cirila in Metoda; nikomur — in tudi gospe predsednici podružnice sv. Cirila in Metoda ne — pa se niti sanjalo ni, da bo treba plačati g. Govékarju kako tantijemo!

Še le 10. t. m., torej devet dni po zadnji predstavi prejela je omenjena predsednica od odvetnika dr. O. F. Eiricha na Dunaju nemško pismo, ki se glasi v slovenskem prevodu tako-le:

Dunaj 9. 1. 1902.

Gospa Karla Ponikvar

Trst—Sv. Ivan.

Vaše Blagorodje!

Po nalogu mojega klijenta, gospoda Govékarja, katerega zastopanje sem prevzel, Vas pozivljem, da mi določite za dosedanji dve predstavi »Rokovnjačev« 8% tantijemo od vseh s tema predstavama doseženih bruto-dohodkov.

Ako bi se to ne zgodilo, bil bi primoran, smatrati predstave kakor nezakonite ter kazensko postopati. Prva predstava Vam je bila od avtorja dovoljena brezplačno, naslednje predstave se pa morajo honorirati z 8%.

Z odličnim spoštovanjem

Dr. O. F. Eirich l. r.

Na ta nenadejani poziv, pisala je gospa predsednica takoj g. Govékarju razburjeno zahtevaje pojasnila, na kar je prejela odgovor od poslednjega, da naj se ne razburja, ker da on nima ničesar pri tem opraviti, ker je izročil vso stvar odvetniku dru. Eirichu na Dunaju, kar da jej je naznanil s pismom od dne 30. decembra 1901.

Gospa predsednica, akoravno ni prejela takega pisma, požurila se je pod utisom žuganja s kazenskim postopanjem ter poslala odvetnika dru. Eirichu okolo 50 kron, dočim je bil čisti dohodek zadnje predstave manjši.

To so dejstva. — Sedaj pa malo odgovora g. Govékarju.

Pred vsem izjavljamo, da mi v principu priznavamo vsakemu avtorju in dosledno tudi g. Govékarju, pravico, zahtevati odškodnino za uporabo njegovih del, v našem slučaju za uprizoritev igre. Nikdo ne bi mogel zameriti gospodu Govékarju, ako bi bil takoj, ko so se uprizorili »Rokovnjači« v Trstu, povedal odkrito in jasno, da dovoljuje brezplačno le prvo predstavo — premijero —, da pa za naslednje predstave zahteva tantijemo, katero bi bil moral seveda vnaprej natančno določiti. Kar mu pa mora vsakdo zameriti, je to, da je gospod čakal, da so se izvršile štiri predstave ter da je še le devet dni po zadnji predstavi naročil dunajskemu odvetniku dr. Eirichu, naj z vso strogostjo tirja tantijemo, do katerih po navedenem ni imel pravice. Istotako mu mora vsak zameriti da ni skušal poprej prijateljskim potom uveljaviti te svoje zahteve, kar bi bil moral storiti tembolj, ker je imel posla z damami, neizkušeni v takih stvareh, in ker je šlo za najblažji namen, za katerega mi Slovenci prinašamo žrtve.

Tako precizirano naše stališče je menda jasno vsem, kakor mora biti tudi jasno vsem, da je čudno postopanje gosp. Govékarja razburilo in moralo razburiti tržaške Slovence in posebno vse sotrudnike na predstavah in tudi, kakor se je sama izrazila, gospe predsednici ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija.

Ni res torej, kar trdi g. Govékar, da je »vedno razburjena tržaška »Edinost« izzvala to afero, ampak resnično je le nasprotno, da se je »Edinost« po desetdnevem obotavljanju morala udati ponavljanim zahtevam javnega menenja ter spraviti afero na dan.

Gosp. Govékar pravi v svojem »poslanem«, da odvetnik dr. Eirich na Dunaju zastopa avtorje in celo prevajalce vseh narodnosti, torej tudi Slovence (n. pr. B. Smetano) ter da je radi tega posnemal vzgled drugih pisateljev ter izročil posedovanje onemu odvetniku, zlasti zategadelj, ker so se igrali »Rokovnjači« na vseh krajih in koncih slovenske domovine, ne da bi ga bila večina društev prala prej za dovoljenje.

Pri tem opravičevanju pozablja g. Govékar, da dr. Eirich na Dunaju zastopa take avtorje vseh narodnosti, katerih dela se čitajo, odnosno izvajajo povsaj Evropi, odnosno po vsem svetu, da pa ni nikakor logično, ako se posredovanje za »Rokovnjače«, ki se igrajo, kakor priznava g. Govékar sam, le na vseh krajih in koncih slovenske domovine, izroča odvetniku, ki je izven slovenske domovine in ki niti ne pozna slovenskega jezika, ki korespondira s samo-slovenskimi strankami v nemškem jeziku in radi katerega bi se morali uprizoritelji »Rokovnjačev« najprej učiti nemškega jezika! Kar velja za Smetano, žegar muzikalna dela se izvajajo po vsem evropskem kontinentu, na Angležkem in celo v Ameriki, pač ne more veljati o naših domačih »Rokovnjačih«.

Sploh pa mislimo, da bi se v Ljubljani tudi našel slovenski odvetnik, ki pozna onih par paragrafov o avtorskem pravu in ki bi znal zastopati gosp. Govékarja ravno tako uspešno kakor g. dr. Eirich, če tudi morda z večjo obzirnostjo.

Kar se tiče opazke g. Govékarja, da sta igri »Rokovnjači« in »Deseti brat« — »privlačnici«, ki polnita povsod gledališke dvorane in blagajne, je naglašati, da v Trstu nimamo stalnega odra ter da so se zbrali

navdušeni in požrtvovalni tržaški diletaanti v namen, da pomorejo družbi sv. Cirila in Metoda in tudi da povzdignejo pred našim narodom ugled slovenske drame, in s tem tudi ugled g. Govékarja samega. O polnih blagajnah pa v Trstu ne more biti govora, ker nimamo velikih prostorov, in v istini ne preostaje po odbitku izplačane tantijeme družbi sv. Cirila in Metoda prav nič, ako se ni celó kaj doplačalo.

To je torej podaril g. Govékar »z veseljem« družbi sv. Cirila in Metoda — podaril je namreč neprimerne stroške, katere so imeli v Trstu za inceniranjem prvih predstav.

Ne vemo pa, kaka logika tiči v tem, da je g. Govékar hotel kaznovati ravno tržaške dame, katere so bile bolj korektné, nego drugi igralci, in so ga prosile za dovoljenje.

Konečno nam je odgovoriti na poziv g. Govékarja, naj vsi njegovi tovariši v enakih razmerah postopajo kakor on, da bi bil v takem slučaju kmalu konec — slovenski literaturi! Slovenski narod je, žalibog, ubožen ter le požrtvovalnost vseh — torej tudi literatov (in posebno pisateljskih diletantov in kompilatorjev) — mu pomore do boljšega položaja.

Sedaj še par besed gospe predsednici tržaške ženske podružnice sv. Cirila in Metoda in gospe blagajničarici, katerih zahvala je bila objavljena v »Slov. Narodu« od dne 25. t. m. in ki se glasi:

»Odbor ž. p. sv. Cirila in Metoda si šteje v dolžnost, da se zahvali g. Govékarju, kateri nam je dovolil predstavljati »Rokovnjače« dvakrat, ne zahtevajoč nobene odškodnine. Da je pa za nadaljne predstave zahteval tantijeme, se nam zdi popolnoma logično in pravilno. Obzalujemo zato, da se je napadlo g. Govékarja v c. »Edinosti« (Dalje na četrti strani.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Intelligenten mladenič

išče službo pri kaki tukajšnji (ali tudi na deželi) večji trgovini, kakor praktikanč; iz začetka tudi brez plače. Govori in piše tri jezike. Pismene ponudbe, pod naslovom »Stalno«, naj se pošljejo na upravništvo »Edinosti« — Trst.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tessa, vokal Piazza Rosario št. 2
Via Limitana (šolsko poslopje) in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavijo se na par obrod ali železnico franko.

MATTOLAN.
GISSHÜBLER
naravno
alkoholna kislina

mosti dne 21. jan. t. l. Prepričane smo, da javno napadanje oseb stvari nič ne koristi, pač pa škoduje.

Za odbor:

Maša Grom, Karla Ponikvar, blagajničarka, predsednica.

Najprej obžalujemo, da smo prisilje izjaviti, da ne moremo razumeti, kako je na prvotno razburjenje prišla naenkrat tako velika hvaležnost za žuganje s kazenskim postopanjem. Razum tega pa moramo še omeniti, da sta omenjeni dve gospe poslali na »logično« in »opravičeno« zahtevanje gosp. Govčkarja tantijeme brez sklepa odbora ter da sta istotako brez sklepa odbora odposlali gornjo zahtevalo.

Mi si stvari ne moremo drugače tolmačiti nego s tem, da sta omenjeni gospe, kateri sta v strahu pred zažuganim kazenskim postopanjem storili prvi prenapetostni korak, v opravičenje tega koraka storili še drugi pregrešek ter po stari slovenski navadi poljubili šibo, katera ja je tepla.

Brzobjavna poročila.

Imenovanja.

DUNAJ 28. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Finančni minister je imenoval arhivarja pri loterijskem uradu v Trstu, Ivana pl. Gannay, upraviteljem loterijskega urada istotam. Dalje je bil kontrolor istega urada, Teodor Horvath na lastno prošnjo premeščen na Dunaj kakor oficijal višjega loterijskega urada.

Proračunski odsek.

DUNAJ 28. (B.) Poročevalac Starzynski (Poljak) je podal poročilo o poglavju »centrala ministerstva za nauk«. Po razsežnem poročilu poročevalca je začel govoriti poslanec prof. Stürgkh.

Upravna Avstrijsko-nemške meje.

BEROLIN 27. (B.) Nemški državni zakonik priobčuje zakon o uravnavi avstrijsko-nemške meje ob reki Przena.

Iz ogerske zbornice.

BUDIMPEŠTA 27. (O. B.) Zbornica poslancev je vsprejela predlog imunitetnega odseka glede dovoljenja sodišču, da sme stopati proti posl. Valasku, ki je obdolžen sovražnih izjav proti Madjarom. Jutri zaprične proračunska razprava.

Eksplozija dinamita.

NEW-YORK 27. (B.) V neki zalogi 40. ulice je eksplodiral danes dinamit, shranjen za gradnjo Rapid-Transit tunela. Zbog eksplozije so pobite šipe sosednjih poslopj in je več delavcev ubitih oziroma ranjenih.

NEW-YORK 27. (B.) Glasom policijskega poročila so bile ob eksploziji 4 osebe na mestu ubite, dočim je jedna pozneje umrla v sled dobljenih poškodovanj. Oblasti in gasilci sodijo, da je eksplozija nastala vsled razstreljevanj v tunelu samem, katerih sunek je bil tako silen, da je povzročil eksplozijo dinamita v zalogi. Zapri so jednega inženirja in dvojico delovodij. Škoda je velika. V več hišah ni možno več bivati in daljša črta ceste je razrušena.

Prebivalstvo Londona.

LONDON 28. (B.) Glasom vsehov ljudskega štetja za leto 1901 šteje London 4,536,541 prebivalcev, mej temi 135,377 inozemcev.

Dve meblirani sobi

se oddati v najem v ulici Fontana II. nadstropje št. 4.

Novi tržaški

pogrebni zavod!

Podpisani ima čast javljati slavnemu slovenskemu občinstvu, da je got imenovani pogrebni zavod po raznih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da zamore privediti vsakovrstnih pogreblov. V prodajalnici na lesnem trgu št. 4 (pred kavarno »Armonia«) ima strankam na razpolago vse potrebno za kinčanje mrtvaških odrov, kakor vence, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške obleke, krste sveče itd. Pripravlja se vsakovrstnih slovenskih napisov na trakove za mrtvaške vence in se postreže tudi s pravilnimi nagrobnimi napisi.

Nadejajoč se, da nas sorojaki obiščejo pri vsaki žalostni priliki se belježi udano

Pogrebni zavod.

Stavbinsko podjetje

H TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizararska dela kakor: *kompletna okna za cele starbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalnice in drugega pohištva v vseh slogih.* — *Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograja, žične mreže, železne zatvornice na vreteno itd. itd.*

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

MNOŽINA ZAHVAL JE VSAKOMUR NA UPOGLED.

POMADA od LILJANA. Brez olja in masti! Ne napravi samo vsako lice nežno in pomlajeno, nego tudi belo in brez peg. Solčne pege odpravi vsak z uporabo iste. Cena 3 lonč. gl. 1-50; anticipatno denar 2 gl. s poštn. vred.

ANTIRHEUNIN-MAZILLO proti trganju in zbadanju v rokah. Cena 1 lončič 1 gl. 50 novč. 2 lončiča 2 gl. 4 lončiči gl. 3-20 s poštno vred ako se denar naprej pošlje.

ŽIVOTNI BALZAM „SALVATOR“ On čisti kri, ker je najboljšje domače zdravilo za notranje in vnanje bolezni, odstranjuje nečiste sake ter s tem daljša človeško življenje. On zdravi vse mogoče in stare rane, kakor tudi vse druge bolezni ki so označene v navodilu pridejanem vsakemu lončiču.

Cena omotu 12 stekleničic 2 gl. 50 novč., 24 stekleničic 4 gl. 50 novč., 48 stekleničic 8 gl. s poštno vred ako se denar naprej pošlje lekarni.

„SALVATOR“ naj se pošiljajo na glavno skladišče **FR. RIEDLA** lekarna k „SALVATORJU“ VARAŽDIN (Hrvatsko)

INJECTIO VEGETABILE St. I., II., III. ter **CAPSULE VEGETABILE** za tajne bolezni.

NAJBOLJŠE DOMAČE ZDRAVILO.

VSAKEMU POTREBNO. NE SME V NOBENI HIŠI MANJKATI.

Po nizki ceni.

Via Nuova, nasproti lekarne Zanetti.

Velikanski izbor

naočnikov in malih očal najnovejše in najmoderneje oblike

z najbolj čistimi lečami in od pravega kristala o nikeljastih, jeklenih, zlatih in srebrnih okovih, zdravniško predpisani od 25 nč. naprej.

Velikanski izbor daljnogledov

za gledališčen, kraje in morje z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov, termometrov za meriti vročino človeke ali zraka od 35 novč. naprej.

Izbor povekševalnih leč

in velikanski izbor modernih lorinet (očala. rocem za ženske) od 1 gl. naprej.

Prodaja na debelo razprodajalcem. Cene jako ugodne. — Sprejemajo se poprave

Ste li gluhi??

Vsaka vrst gluhosti in slabega sluha se ozdravi z našo novo iznajdbo. Samo gluho-rojeni so neozdravljivi. Šumenje v ušesih, preneha takoj. Opišite Vaš slučaj. Preiskovanja in navodila brezplačna. Vsaki se zamore z malimi troški doma sam ozdraviti.

Internationalni zavod za zdravljenje ušes.

596 La Salle Ave., Chicago, Ill.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega.

— Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovs, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernih cenah.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih:

Sport & Salon najelegantejši, najbogatejši in odličnih krogih, v društvih in javnih lokalih tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški družinski list, ki vsprejema rodbinska, društvena, umetniška in sportna poročila brezplačno. —

Izhaja vsako soboto.

Naročiti se more z vsako številko in stane na leto:

navadna izdaja K. 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf. luksna " 40-40 Mk. " 1 K 1 Mk. krasna " 100-100 Mk. " 2 K 2 Mk.

Posamične številke proti plačilu v znakah.

Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plösslgasse 1.

za čopiče in ščetke

Santo d'Angeli

TRST. - Via S. Antonio - TRST (nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za zidna dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, melie, ščetk od perja, palic za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listna, novčark, mošnjčikov itd.

Vse po jako nizkih cenah.

V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zlobe.

Operatur kurjevih oces

(kalist)

diplomatični specialist **Giordani** ima svoj ambulatorij na Korzn št. 23 II. Ordnuje od 8. predp. do 6. pop. Izvršuje odstranitev kurjih oces in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakoršnih bolečin.

FILIJALKA

C. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/2 % 30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " 3 3/4 % 3-mesečni " 2 1/2 %
6- " 5- " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne take v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odoosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavan.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olo meu Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez troškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije. Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Amčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogoji.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati pa srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodbi

ZALOGA DALMATINSKIH VIN

iz lastnih kletij

in

ISTRSKI TERAN,

ki se topla priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavratorem.

Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Prva tržaška tovarna

za izdelovanje ogledal

Čiščenje, zaokroževanje, dekoriranje kristalov in šip. Popravljanje pokvarjenih ogledal ter posrebrnjenje istih.

Cene najugodnejše.

Aleksander Rocco - Trst.

Tovarna:

ul. Sette fontane 35.

Pisarna:

ul. Gelsi 3/a.

Telefon 941.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanege ali žaganega marmorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Tvrška Schivitz & C. i v Trstu

inženjerja Živica se priporoča svojim rojakom. Prodaja stroje in orodje za kmetijstvo in obrtništvo in vse dotične predmete najboljše sestave in izdelitve po najnižjih cenah. Posebno priporoča svoje neprenehljive stiskalnice za grozdje, tropine in sadje, svoje dobro znane škropilnice proti peronospori in drugim sadnim boleznim in mrčesom, brenčace „Emerje“, laglje in trdnje od lesenih in železnih. Izdeluje načrte in tudi izvršuje dela vodovodov, vodnjakov, cest, mlinov in drugih industrijalnih podvzati. Popravlja tudi stroje.

Bogata njena zaloga in pisarna nahaja se na vogli ulice Ghega in Trgovinske ulice.

Lahoni nas bojkotirajo

Nemci Nemce podpirajo

Slovani mi trpimo.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- - hripi (influenca) - -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

skatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Pericla Jeroniti, Luciani, Vitali & Vardabasso; v Reki; lekarna Prodanu; v Gorici lekarna Cristofolotti in Pontoni.

Rinnione Adriatica di Sicurtà v Trstu

zavaruje proti požarom, prevozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnica in rezervi društva dne 31. decembra 1892.:

Glavnica društva	gl. 4.000.000
Premijna rezerva zavarovanja na Prizivljenje	13.326.346-98
emijna rezerva zavarovanja proti ognju	1.632.248-22
Premijna rezerva zavarovanja blaga pri prevažanju	49.465-07
Rezerva na razpolaganje	500.000
Rezerva zavarovanja proti premianju u kurzov, bilanca (A)	333.822-42
Rezerva zavarovanja proti premianju u kurzov, bilanca (B)	243.331-8
Rezerva specialnih dobičkov zavarovanja na življenje	500.000
Občna rezerva dobičkov	1.187.164-86

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo št. 2, (v lastni hiši).